

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejema v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Jugoslovenski denarni trg

se drži žilavo. Že so morali povišati obrestno mero angleška in avstrijska narodna banka in tudi iz Francije se že poroča, da bo tudi francoska narodna banka prisiljena k povišanju. Naš denarni trg pa dozda še ne kaže te tendence, nasprotno se močno čuti uplivi naše izvozne kampanje v žitu. Pri nekaterih bankah, ki so v poslovnih zvezah zlasti z dunajskimi bankami, so se pač nekoliko občutile spremembe na dunajskem denarnem trgu, vendar le neznatno in le momentano. To je tem bolj treba poudariti, ako vemo, da je tudi njunorški denarni trg še vedno zelo drag in da se to mednarodno vedno zelo daleč občuti.

Dober položaj na našem denarnem trgu je — kakor že rečeno — v prvi vrsti posledica velikega izvoza žita. Veliko večino cele jugoslovenske žetve je finansiralo inozemstvo. To je bilo za naš dinar velike vrednosti, ker je bilo po njem silno povpraševanje in je naša narodna banka preskrbela inozemstvo potom svojih zastopnikov z dinarji. Dobili pa smo za to velike množine deviz od zunaj in ima Narodna banka danes ogromno zalogo inozemskih deviz. Inozemski kupci so naše žito plačevali pretežno z dinarji, ki so jih dobili v inozemstvu, in naši jugoslovenski izvozniki so dobili pretežno dinarsko valuto.

Upati je, da se ta položaj ne bo preokrenil na slabše, ampak da se bo vzdržal na sedajni višini. To upanje podkrepila dejstva, da se izvoz koroze šele prične in da so za to blago pripravljene v inozemstvu že zopet velike količine gotovine. Tudi žetev koroze je letos obilna in bo vrgla zopet znatne množine denarja v našo državo. Ako ne pride kaj izrednega, ni misliti na tresljaje na našem denarnem trgu.

Ta dejstva so razveseljiva predvsem iz splošnega vidika države kot take, ki bo vedno bolj na zunaj zadobivala na respektu, čim bolj se bodo naše finančne prilike konsolidirale. Razveseljiva pa tudi zato, ker bodo naši kmetovalci dobili znatne množine tekočih denarnih sredstev, ki bodo deloma šla v kritje stroškov in investicij tekom leta, deloma v nove investicije, po velikem delu pa v naše hranilnice, kjer bodo zopet ugodno uplivala na obrestno mero. Že se čuti tudi v onih delih države, ki so doslej glede obrestne mere še bili na slabem, na eni strani uplivi poslovanja Agrarne banke, na drugi strani pa učinkovanje priliva novih denarnih sredstev. Slovenija je glede obrestne mere še vedno prvačila s potiskanjem navzdol in bo gotovo še za doglede dobo. Stremenje pa mora iti za takšno konsolidacijo naših finančnih prilik, da bomo na eni strani na našem denarnem trgu vzdržali in ne bo treba Narodni banki zvišati obrestne mere, na drugi strani pa, da se bo obrestna mera po celi državi izenačila in da ne bodo plačevali v Srbiji po 16 ali 14% mesto kakor pri nas po 10 ali 8% obrestni.

Dr. Marinković o Ženevi

SKLEPI ZA UTRDITEV MIRU. — SOLIDARNOST MALE ANTANTE.

DUNAJ, 2. okt. Na povratku v domovino se je jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković včeraj ustavil tu in dal poročevalcu »Neue Freie Presse« interview, v katerem povdarja uspešnost zasedanja Lige narodov v Ženevi. Liga ima zaznamovati nove uspehe. Predloženi in tudi sprejeti so bili razni predlogi, sklenile so se razne pogodbe, ki bodo okrepile evropski mir. Ministri Male antante so bili solidarni. Sklenili so tudi, da bo prihodnji sestanek zun. ministrov Male antante koncem 1. 1930 v Pragi.

BEOGRAD, 2. okt. Danes opoldne se je vrnil semkaj dr. Marinković. Na kolodvoru so ga sprejeli visoki funkcionarji zunanega ministrstva. Opoldne je prispela tudi naša delegacija iz Pirota.

Henderson o sovjetih in o razorožitvi

PRED VPOSTAVITVO DIPLOMATSKIH ODOŠAJEV ANGLIJE Z RUSIJO. — RAZOROŽITEV ŽIVLJENSKI PROBLEM ANGLIJE IN VSEH DRŽAV.

LONDON, 2. okt. Sinoči je angleški zunanji minister Henderson v okviru kongresa laburistične stranke v Brightonu imel velik govor, v katerem se je obširno bavil s preliminarno pogodbo s Sovjetsko Rusijo. Izjavil je, da je v vseh točkah dosežena popolna edinost. Vlada bo na podlagi tega v jesenskem zasedanju predlagala parlamentu, da dovoli izmenjavo diplomatskih zastopnikov v Moskvi in Londonu.

V nadaljnjih izjavanjih se je Henderson dotaknil razorožitvenega problema. Izrazil je upanje, da bo s pomočjo Društva narodov in velesil mogoče priti do

zadovoljivega zaključka. Razorožitev je življensko vprašanje Vel. Britanije. Anglija rabi sedaj letno 150 milijonov funtov sterlingov za priprave za novo vojno, dočim so vojaški stroški znašali v letih 1913 in 1914 samo 78 milijonov funtov. Dokaz, da je razorožitev eden izmed problemov, ki radi svojih gospodarskih in finančnih učinkov morajo biti rešeni. Stvar Društva narodov in velesil je, da odvrnejo katastrofo in storijo vse za čim največjo omejitve vojaških izdatkov držav. Hendersonov govor je bil od kongresa sprejet z velikim odobravanjem.

Boj za Palestino

JERUZALEM, 2. okt. Dnevno se dogajajo novi umori židov s strani Arabcev. Izgleda, da obstoje tajne arabske organizacije, ki so si stavile naloge, da Palestino osvobodijo posledic Balfourjeve note s tem, da sistematično uničujejo žide. Iz teh tajnih organizacij so nastale pravcate morilske bande, ki strahujejo celo deželo. Radi tega in ker od mandatske vlade ne pričakujejo zadostne rešitve, so se mlajši židovski kolonisti pričeli organizirati v samooobrambne zveze. Židi trde, da Arabci ob celem Sredozemskem morju neprestano dobivajo nove transporte orožja in pripravljajo velika skladišča municije in orožja.

LONDON, 2. okt. Urad za kolonije javlja, da bo komisija za preiskavo dogodkov v Palestini odpotovala 15. t. m.

Uspeh pirolske konference

BEOGRAD, 2. okt. Pogajanja med našo in bolgarsko delegacijo glede načina vzdrževanja reda na meji in glede dvolastnikov so uspešno končana in ste obe delegaciji včeraj odpotovali.

KRVAVA OSVETA OB ČRNOGORSKO-ALBANSKI MEJI.

BEOGRAD, 2. okt. V Peči na albanški meji so albanski kačaki te dni ubili 8 črnogorskih kolonistov, ki so stanovali ob železnici Peč-Dingovoj. Na vsako truplo so položili listek z napisom: »Osveta za 1912!« Umorjeni so pripadali plemenu Vasojevičev in so najbrže l. 1912 ubili kakega kačaka, ki je bil rodbinski član sedanjih morilcev.

Šahovski turnir v Rogaški Slatini

ROG. SLATINA, 2. okt. Včeraj pop. je v nadaljevanju XI. kola še Prziepiorka premagal Rožiča, remis pa so končale še partije: Canall - Brinckmann, Hönliger - König, Geiger - Jovanović. Stanje po XI. kolu: Rubinstein 8 in pol, Maroczy 7 in pol, Pirc, Takacs, Canall, Sämisch 6 in pol, Hönliger, Brinckmann 5 in pol, Geiger 5, König 3 in pol, Rožič 2, Jovanović, dr. Singer 1 in pol.

Danes se igra XII. kolo. Dopoldne je Prziepiorka premagal Geigerja, Takacs Rožiča, Grünfeld Königa, Flohr Sämisch. Remis so končale partije Pirc-Hönliger in Brinckmann-Maroczy. Popoldne se nadaljuje partije Singer-Jovanović in Rubinstein-Canall z boljšo pozicijo za Rubinsteina.

PRELOM NA POLJSKEM.

VARŠAVA, 2. oktobra. Zastopniki strank večine parlamenta so odklonili povabilo vladnega bloka, da bi se udeležili konference, na kateri bi se posvetovali o vladnem predlogu za spremembo ustave. Smatra se, da pomeni to popolni prelom med sejsko večino in Pilsudskim.

JESENSKA RAZSTAVA ZAGREBSKEGA ZBORA.

ZAGREB, 2. okt. Danes dopoldne je bila v navzočnosti zastopnikov države, avtonomnih oblasti in gospodarskih korporacij otvorjena jesenska razstava Zagrebskega zbora, ki je zelo dobro prirejena. Zlasti dobro je zasedena razstava sadja, grozdja in perutnine. Z razstavo je združena modna in reklamna revija.

TROCKI OSTANE V CARIGRADU.

CARIGRAD, 2. okt. Trocki je izjavil zastopnikom lista, da ostane še zanaprej v Carigradu, ker so sovjetske oblasti odklonile njegovo prošnjo, da mu dovolijo povratek v Rusijo.

PODMORSKI PREDOR POD GIB. RALTAROM.

LONDON, 2. okt. Te dni pričnejo na pobočjih Mont la Perra pri Tarifi z vrtnjem za zgradbo podmorskega predora pri Gibraltarju, ker so dozdajni rezultati znanstvenih raziskovanj in praktičnih poskusov ugodni.

VENIZELOS NA POTU PO SREDNJI EVROPI.

PRAGA, 2. okt. Danes prispe sem grški min. predsednik Venizelos. Na povratku bo obiskal tudi našega zunanega ministra dr. Marinkoviča v Beogradu, kamor pride predvideno v četrtek.

V RUMUNIJU DUHOVNICI NE SMEJO KANDIDIRATI.

BUKAREŠTA, 1. okt. V ministrstvu za vere izdelujejo zakon, ki bo v zvezi s konkordatom prepovedal duhovnikom, da bi se bavili s politiko in da bi nastopili kot kandidati pri kakršnihkoli volitvah.

ZAKLJUČEK POLJSKE RAZSTAVE V POZNANJU.

VARŠAVA, 1. okt. Včeraj je bila v navzočnosti članov vlade in zastopnikov oblasti zaključena poljska državna razstava v Poznanju. Razstavo je obiskovalo 5 milijonov ljudi. Med razstavo se je vršilo v Poznanju 120 kongresov. Razstava je končala brez deficita.

BOJ ZA CIPER.

LONDON, 1. okt. Semkaj je prispe la včeraj deputacija grškega prebivalstva otoka Cipra, ki bo ostala v Londonu 2 meseca. Zahtevala bo od sedanje britanske vlade odstop otoka Grški, ker je prebivalstvo otoka po veliki večini grške narodnosti. V turški koloniji in v krogih krog turškega poslanstva je prihod delegacije izzval razburjenje. Turška vlada se bo, kakor se čuje, izrekla proti odstopu Cipra Grški in bo zahtevala, da Anglija obdrži upravo otoka.

Primanjkljaj naše trgovinske bilance v prvih osmih mesecih tega leta znaša 353 milijonov Din napram 1.176.9 milijonom Din v enaki dobi lanskega leta, kar dokazuje razveseljivo izboljšanje.

Kongres gostilničarjev in hotelirjev Jugoslavije.

ki se je nameraval vršiti te dni povodom jesenske razstave Zagrebskega zbora, je odgođen in se bo vršil šele prihodnje leto.

Malverzacije pri tvrdki Singer?

Pri tukajšnji tvrdki Singer so minole dni ugotovili, da so se izvršile razne malverzacije s poštnimi položnicami oziroma nakaznicami in da je poneverjenih, kakor je doslej dognano, 7000—8000 Din. Sum pada na tam zaposlenega potnika A. P.

Prvi dan proslave desetletnice Narodnega gledališča

Z včerajšnjim dnem se je pričela trodnevna proslava prvega desetijskega slovenskega Narodnega gledališča v Mariboru, katerega je l. 1919. s pomočjo Dramatičnega društva in mestne občine oživil tvoril g. Hinko Nučič. Proslavo je otvorila ob 20. uri fanfara iz opere »Libuša«, katero je sviral gledališki orkester na balkonu gledališkega poslopja pred množičnim občinstvom.

Gledališka proslava sama se je pričela ob 20. uri z ouverturo, kateri je sledil slavnostni govor zastopnika Dramatičnega društva in gledališkega sosveta, g. dr. Pavla Strmška. V svojem govoru je g. dr. Strmšek orisal ves razvoj našega narodnega odra od prve predstave pred 10 leti do danes. Omenil je vse važnejše drame in opere, ki so se bile v tem času uprizorile in vse voditelje in glavne igralce in pevce dosedanjih sezon.

Strmškovego govora je sledila uprizoritev drugega dejanja Vojnovičeve heroične drame »Smrt majke Jugoviča« v hrvaškem originalu. Majko je kreirala naša stara znanka in v tej sezoni na novo angažirana ga. Štefa Dragutinovičeva, snaho Angjelijo prva igralka zagrebske drame, naša rojakinja ga. Vika Podgorska, sina Damjana pa igralec in režiser zagrebske drame g. Hinko Nučič, ustanovitelj našega gledališča. Ves trio nam je podal dovršeno igro, posebno umstveno, globoko in z visoko umetniško ambicijo je odigrala ga. Podgorska težko vlogo Angjelije. Prvega in drugega glasnika sta podala gg. Blaž in Furjan.

Četrto dejanje Župančičeve »Veronike Deseniške« je bilo odigrano v stari zasedbi. Protagonisti prvih treh vlog: g. Grom (Herman II.), g. Skrbinek (Friedrik II.) in gđc. Kraljeva (Veronika) so

kljub začetku sezone pokazali ves svoj igralski elan, nosilci manjših in posrednih vlog pa so po svojih močeh in po značaju oseb doprinesli svoj del do harmonije celotne uprizoritve. Ob koncu so sledile spontane ovacije navzočemu avtorju, g. Otonu Župančiču, ki so trajale skoraj 20 minut in ga prisilile, da je ponovno stopil pred zastor.

Zaključil je proslavo prvega dne peti akt Jurčičevega »Tugomera«, s katerim je bila pred 10 leti otvorjena prva sezona. Kakor takrat, je igral Tugomera tudi tokrat g. Nučič, Zorislavo je podala ga. Podgorska, babico Vrzo ga. Dragutinovičeva, Bojana g. Grom, ostale vloge pa so odigrali gg. Blaž, Pavel Kovič, Rasberger, Tovornik, Furjan, Rožanski, Nakrst in Gorinšek. Najmočnejša sta bila tudi tu ga. Podgorska in g. Nučič.

Inscenacija »Smrti majke Jugoviča« in »Veronike Deseniške« je bila dokaj v stilu, dočim bi si bili pri »Tugomeru« želeli boljše. Gledališče je bilo skoraj do celja polno, a kot oficijelni zastopniki so proslavi prisostvovali: generalni tajnik beogradskega gledališča g. Karadžić kot zastopnik gledališča in ministrstva prosvete, g. intendant Oton Župančič kot zastopnik bratskega ljubljanskega gledališča ter g. Pfeifer kot odposlanec Dramatičnega društva v Celju. Pismo in brzojavno so k proslavi čestitali: gledališča v Skoplju, Osijeku, Splitu, Novem Sadu, Zagrebu in Varaždinu ter mnogi posamezniki, med njimi tudi g. in ga. Mitrovičeva. Po predstavi je priredilo Dramatično društvo v hotelu »Zamorec« intimno proslavo, h kateri pa zastopniki časopisja niso bili povabljeni in torej o njej tudi ne moremo poročati. —r.

Mariborski in dnevni drobiž

Drzni roparski napad sredi mesta

Zopet dva kriminalna tipa v rokah pravice?

Drznost zločinskih tipov čestokrat ne pozna nobenih meja. Nevarnost zasnovanih načrtov jim vžiga strast, da pozabljajo na riziko in se smelo lotevajo dejanj, kakršnih bi ne pripisali razsodnemu človeku.

Tako sta v minuli noči napadla dva neznanca pred Grajskim kinom trgovskega potnika Mihaela Grobina. Nenadoma je eden izmed napadačev planil iz teme, ga zgrabil za prsi in mu naglo iztrgal iz notranjega žepa usnjato listnico s 1198 Din gotovine, dočim je drugi pazil na eventuelne zasledovalce. Napad je bil izvršen tako nepričakovano, da se Grobin, ki je vodil v eni rokii svoje kolo, ni mogel braniti. Ko je zaklical na pomoč: »Policija«, sta napadalca pobegnila v noč.

Drzen rop je oddaleč opazoval policijski agent Pavletič, ki je vršil nočno patrolno službo, a se je roparje na utegnil približati le toliko, da ju je spoznal. Tekel je za njima, toda tema mu je onemogočila zasledovanje.

Varnostni organi so o napadu takoj obvestili stražnice in ob pol 4. zjutraj je bil že aretiran 24letni brezposelni vrtnar Ferdinand H. Aretiranec je tajil dejanje, brezuspešna pa je ostala tudi telesna preiskava, kajti pri njem so našli le 10 Din.

Njegov zločinski tovariš Karl Pernek, ki je star šele 23 let, tudi ni imel sreče. Predpoldne ob 11. ga je v Trubarjevi ulici aretiral stražnik in odvedel na policijo. Bil je zelo vinjen in je pri zaslišanju priznal, da je prišel do denarja na nepošten način. Zatrjuje pa, da je izvršil le žepno tatvino, ne pa roparski napad. Večino oropane denarja je do aretacije zapil.

Ni izključno, da imata zasačena zločince več kriminalnih deliktov na vesti. Osumljena sta, da sta skušala izvršiti nedavno tudi roparski napad pri Sv. Lovrencu na Poh. in ranila svojo žrtev, a sta bila pregnana. Po zaslišanju, ki bo radi popolne vinjenosti Perneka zaključena šele jutri, ju bo policija izročila sodišču.

Še en zakrknjen grešnik

Tat, vlomilec in pohotnež.

Davi so mariborski policiji privedli iz Avstrije Jožefa Ilića iz Otočca v Liki, ki so ga izgnale avstrijske oblasti za vedno. Zasleduje ga deželno sodišče v Ljubljani radi hudodelstva tatvine in policija v Sisku radi hudodelstva vlomne tatvine. Po obeh dejanjih je pred letom dni pobegnil v Avstrijo, kjer je služil pri nekem posestniku v Lučanah. Kmalu po svojem prihodu pa je posilil dečko svoje ga gospodarja, radi česar je bil obsojen na 10 mesecev težke ječe. Po odsluženju kazni pa so ga avstrijske oblasti izročile našim, ki mu bodo ponovno nadile priliko za nadaljevanje skesanega življenja v jetniški celici.

Sprememba v avtobusnem prometu.

Mestno avtobusno podjetje je ukinilo avtobus, ki je ob nedeljah in praznikih vozil z Glavnega trga v Limbuš ob 9. dopoldne in se vračal iz Limbuša ob 9.35. Ukinitve ne velja za delovne dni.

Železniškim upokojevcem in upokojenkam

v vednost, da morajo do 12. oktobra t. l. zaradi prolongiranja rdeče legitimacije na glavnem kolodvoru, kakor lansko leto predložiti, priložiti pa morajo tudi zadnji plačilni odrezek, poleg pa še izjavo, ali ima mož odnosno soproga kakšno obrt.

Kaj bo z letošnjimi učiteljskimi maturanti?

Letos so dala naša učiteljska zopet lepo število novega učiteljskega materiala, ki pa vključuje temu — da je šolski pouk že po vseh šolah — še vedno zaman čakajo namestitve in s skrbjo in strahom gledajo v bodočnost. Imajo v žepih zrelostna spričevala, pa morajo misliti, kako bodo živeli. Kaj pravi k temu prosvetna oblast? Ali bo zopet, kakor lani, trajalo pol leta, da bodo novi učitelji prišli pod streho? Ali bo končno prišel red v našo prosvetno upravo v Beogradu?

Velika kavarna.

Na splošno željo še enkratni nastop g. Svengali-ja, danes sredo koncert šestih iz Kavkaz. 2470

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 2. oktobra ob 20. uri »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Dramske cene. Premijera.

Četrtek, 3. oktobra ob 20. uri »Operno-koncertni večer«. Operne cene. Gostovanje gg. Šimenca, Neralča in ge. Zamejčeve.

Petek, 4. oktobra. Zaprto.

Sobota, 5. oktobra ob 20. uri »Župan Stilmundski«. Premijera. Ab. B.

Nedelja, 6. oktobra ob 20. uri »Crkvenci miš«. Prvič.

Še vedno nepojasnjena tragedija v zraku

Na prošnjo francoskega konzulata v Zagrebu sta zagrebški in mariborski veliki župan ukrenila vse, da so se izvršile najpodrobnejše poizvedbe in preiskave o usodi francoskega letalca Noguera, o katerem smo poročali, da je najbrž ponesrečil s francoskim balonom, ki je padel prazen pri Ivancu v Zagorju na tla. Domnevalo se je, da je aeronavt padel iz balona v ogromne gozdove grofa Draškoviča. Dozdajno iskanje po gozdovih pa je bilo brez uspeha. Gledalci balona samega pa je sedaj ugotovljeno, da je balon aeronavta Noguera, ki se je na svojem balonu »Bonton d'Or« dvignil v St. Claudu k balonski tekmi in o katerem ni nobenega sledu več, dočim so se vsi ostali že javili. Krvavi sledovi v balonu pa jasno pričajo o strašni tragediji, ki se je odigrala v zraku, koje podrobnosti pa bodo skoro gotovo ostale nepojasnjene. Balon bodo te dni iz Zagreba odpremili v Francijo.

Ljudsko gibanje v Mariboru v minolem mesecu.

V prošlem mesecu je bilo v Mariboru rojenih ravno 100 otrok i. s. 54 moškega in 46 ženskega spola. Smrtnih slučajev je bilo 70 in sicer 32 moških in 38 ženskih. Poročenih pa je bilo 41 parov. Po posameznih župnijah je razmerje sledeče (prvo število moški, drugo ženske): v stolni župniji rojenih 68 (38:22), vmrlih 18 (7:11), poročenih 10. Franciškanška (slovenska) župnija rojenih 11 (5:6), vmrlih 5 (3:2), poročenih pa 18. Magdalenska župnija rojenih 20 (13:7), vmrlih 45 (21:24), porok pa je bilo 13. Evangeljska župnija: rojenih nič, umrlih 2 (1:1), porok 0. — V pravoslavni cerkveni občini je bil rojen 1 moški; smrtnih slučajev in porok ni bilo. —

Izpopolnitev avtobusnega prometa.

Avtopodjetnik Rudolf Smonig, ki ima avtokoncesijo na progi Maribor - Svečina, si je dobavil nov avtobus tipe »Opel«. Karoserijo je izdelala domača mariborska tvrdka Franc Pergler. Voz ima 18 sedežev in 10 stojšč. Avtobus bo obratoval ob času, kakor prejšnji, t. i. iz Svečine ob 6.30, prihod v Maribor ob 7.25, odhod iz Maribora ob 13. uri, prihod v Svečino ob 13.45. Novi avtobus bo obratoval tudi ob nedeljah in praznikih in sicer bo odhajal iz Maribora ob 13. uri ter se vračal ob 19. uri, kar je za izletnike na našo severno mejo posebne važnosti.

Gospodinjstvo-nadaljevalno šolstvo

se v mariborski oblasti, kakor kmetijsko-nadaljevalno, z veliko vnemo goji. Oblastna samouprava prireja tečaje za učiteljice, ki se na tak način usposabljaajo za delo med kmetijskimi dekleti. Že lani v velikih počitnicah je tak tečaj obiskovalo 26 učiteljic in je bilo potem ustanovljenih 18 gospodinjstvo-nadaljevalnih šol po deželi, v katerih je 254 deklet in žen v starosti od 15 do 17 let dobivalo po enkrat v tednu šurni pouk v šivanju, v gojenju zdravja, negi bolnikov, spravljanju pridelkov, vrtnarstvu, mlekarstvu itd. Tudi letos se je vršil zopet en strokovni in en uvodni tečaj v Mariboru. Prvega je obiskovalo 18, drugega 26 učiteljic. Tako bo šlo leto za leto naprej, vedno več bo učiteljic usposobljenih za vodstvo gospodinjstvo-nadaljevalnih šol, vedno več kmetijskih deklet in žen bo potom teh šol dobivalo vedno nove spodbude, vedno več se jih bo seznanilo z marsičem novim in praktičnim. Cilj mora biti: kjer koli je osnovna šola, naj bo tudi po ena gospodinjstvo-nadaljevalna in kmetijsko-nadaljevalna šola!

»KARO« najboljši čevlji.

Izredne tipe osebnih avtomobilov

za večja družabna potovanja smo imeli Mariborčani priliko videti danes krog 2. ure pop. Na dveh takih izletnih avtomobilih, odprtih, se je pripeljal iz Gradca krog 60 oseb, katere prirejajo družabno potovanje preko dela Jugoslavije, pozneje čez Trst v Italijo in preko Celovca nazaj v Gradec.

Današnji tržni dan

je bil zelo bogat. Bilo je mnogo raznega povrtja, poljskih pridevkov in posebno grozdja. Tudi sadja je bilo v izobilju. Cene so z ozirom na kvaliteto bile zelo različne. Grozdje se je prodajalo po komadu grozd Din 1, po kg po 4—6 Din. Breskve so se dobile po Din 6—8 kg. Jabolke, hruške in slive so imele normalno ceno. Slednje so se prodajale do 30 komadov za Din 1. Na perutninskem trgu je bilo jako živahno. Par piščancev si dobil po ceni 4—60 Din, za isto ceno komad kokoši. — Na Vodnikov trg je dospelo vsega le 6 vozov krompirja, čebule in zelja. Krompir se je prodajal merica po 5—7 Din, čebula venec od 2—4 Din, a zelje po 75 para 1 glavica. Na debelo nekoliko cenejše. — Na Trg Svobode je vsega dospelo 16 vozov sena, otave in slame. Seno je notiralo 80—100 Din, slama 50—65 Din, otava 85—100 Din a detelja, ki se je v soboto prodajala po 70 Din, je danes notirala po 100 Din meterski stot. Vsega je bilo prodanih 12 vozov.

»Mladi stražar«.

Pod tem naslovom je začela Jadranska straža v Splitu izdajati svoje mladinsko glasilo. Prva številka je izšla v lepi opremi in obilno vsebino, mnogimi ilustracijami. Članki so zabavni in povečini, vsi imajo cilj, da pokažejo mladini pomorstvo v pristopni obliki in tako ustvarjajo nove mornarje in stražarje našega Jadrana. Naročnina znaša letno 15 Din, posamezne številke bodo po 2 Din. Naroči se pri najbližji podružnici Jadranske Straže ali pa pri izvršnem odboru v Splitu.

Esperantski tečaj.

Kakor vsako leto, priredi esperantsko društvo v Mariboru tudi letos več tečajev za vse, ki se hočejo naučiti svetovnega pomožnega jezika. Dva tečaja (s slovenskim in nemškim jezikom) sta dopolna za vse sloje. Poseben tečaj se otvori za delavce. Po možnosti se bo otvoril tudi poseben tečaj za osebe s srednješolsko izobrazbo. Ti tečaji bodo trajali približno 3 mesece, kar zadostuje, da se lahko vsak popolnoma nauči jezika. Za kurjavo, razsvetljavo itd. plača vsak udeleženec enkratni prispevek v znesku 80 Din, ki se lahko plača tudi v obrokih. Dijakom in revnejšim slojem se dovoli primeren popust. Priglasila za vse tečaje se sprejemajo v trafiki Ivanuša v Gosposki ulici. Prvi sestanek vseh prijavljenih se vrši v ponedeljek dne 14. okt. ob 19. uri v dekliški meščanski šoli (Cankarjeva ulica). Pri tej priliki se določijo učne ure (dvakrat na teden) ter se dajo vsa potrebna pojasnila. Esperanto je pri vseh kulturnih narodih zelo razširjen. Vsled tega je želeli, da se tudi naša javnost seznani s tem lepim in lahkim mednarodnim jezikom.

Naval krvi,

tesnoba srca, zasoplenost, tesnoba, dražljivost živcev, migreno, otožnost, nespanje, odpravimo kmalu z uporabo naravne »Franz Josefove grenčice«. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova voda pri zagatjenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franz Josefova voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah. I

Cetrtek in petek

KABARETNI VEČER v Veliki kavarni

Nov umetniški trio

koncertira od 1. oktobra naprej dnevno v kavarni »Astoria«. 2453

Krčevina.

Pevsko društvo »Luna« priredi v soboto 5. oktobra v gostilni g. Iv. Vombekova trgatveno veselico z godbo, plesom in petjem. Začetek ob 7. uri zvečer. 2361

Ob deseti obletnici ustanovitve mariborske podružnice Jugoslovanske Matice

PRVI POČETKI JUGOSLOVENSKE MATICE. — MARIBOR PRED DESETI MI LETI. — NAŠI ROJAKI ONKRAJ MEJE.

Ob tem času se je pred desetimi leti pričela v Mariboru prva agitacija za ustanovitev podružnice Jugoslovanske Matice. Prvi sestanek se je ob skromni udeležbi večinoma takratnih primorskih beguncev vršil v osnovni šoli v Cankarjevi ulici, sledil pa mu je kmalu na to ustanovni občni zbor v prostorih takratnega Oficirskega doma v Kazini, kjer je zdaj uradniška menza. Tedaj je bil izvoljen prvi odbor, ki je v najkrajšem času znatno pomnožil število članstva ter si postavil obenem tudi širok delovni program, ki je pa žal ostal večinoma samo v zasnutku. Tista samostojna akcija na naši severni meji, ki naj bi stremela za ohranitev naše sicer majhne, toda zelo važne narodne manjšine onstran Mure, Št. Ilja, Št. Jurija in Kozjaka, se ni izvedla in se v tem oziru z naše strani sploh ni ničesar storilo.

Razmere, v katerih je bila takrat naša podružnica osnovana, so bile docela drugačne, kakor so danes, po desetih letih. Takrat je bilo v Mariboru še vse v vrenju, dogodki burnih mesecev po prevratu še niso bili pozabljeni, proga Špilje - Radgona je bila še zasedena po naši vojski, prav tako je bil v naših rokah lučanski kot, a Koroška se je na plebiscit šele pripravljala. V Mariboru je bilo živahno življenje, polno navdušenja in borbenosti, ki je v svojem entuzijasmu zakrivala jasen pogled v realno in mnogo težjo bodočnost. Kljub temu pa, da je mnogo takrat zasnovanih organizacij propadlo, se je Jugoslovanska Matica tako utrdila, da je vse krize, katere je v tem času prebrodila, niso mogle zaustaviti in uničiti. V njenih vrstah so trdno vztrajali mnogi prvotni iniciatorji, njim pa so se tekem let pridružili tudi še novi narodni delavci ter jo srečno privedli do jubileja prvega decenija.

Dasiravno je Jugoslovanska Matica že takrat računala z realnimi dejstvi ter se jasno zavedala, da bo njena prva naloga reševati naše zaslužjene brate onstran ju

goslovenskih državnih meja, vendar ni nihče od njenih ustanoviteljev mislil, da bomo izgubili vse zasedeno primorsko ozemlje, še manj pa, da bomo izgubili tudi plebiscit na Koroškem. Če je tedaj bila Jugoslovanska Matica potrebna, je danes, po izgubi teh slovenskih krajev in po dogodkih, ki so na Primorskem in na Koroškem sledili, še stokrat bolj nujna in upravičena. Zato bi bilo brezpogojno potrebno, da bi se je ob prvi desetletnici spomnili tudi tisti, ki so doslej iz bogštev kakšnih vzrokov stali ob strani, misleč, da so svojo nacionalno dolžnost storili že s tem, da so postali jugoslovenski državljani. Desetletni jubilej podružnice Jugoslovanske Matice v Mariboru naj bi bil pričetek novega, še vse bolj intenzivnega dela v okviru te naše narodnoobrambne organizacije.

Posebna naloga mariborske podružnice pa je, da se ob prestopu v drugo desetletje svojega obstoja loti izvrševanja tudi onega lokalnega in posebnega programa, ki je bil začrtan ob njeni prvi ustanovitvi: skrbi za našo severno mejo in za raztresene in pozabljene brate tam preko. V desetih letih naše svobode nismo storili niti toliko, da bi sestavili natančen kataster naše narodne posesti onstran meje. Po izpraznitvi Radgone, železniške proge, Špilja in Lučan smo na te kraje le prehitro in preveč temeljito pozabili, pozabili pa smo tudi, da je okolica Radgone še vedno docela slovenska, da so slovenske Lučane in da je še na stotine Slovencev raztresenih onkraj Mure, po severnih obronkih Slovenskih goric in Kozjaka. Če ne drugega, naj Jugoslovanska Matica v najkrajšem času poskrbi vsaj za to, da izvemo zanje, da jih preštejemo in ugotovimo, kako bi jih kot predstražo našega naroda ohranili za bodočnost, kajti za nas je važna vsaka vas, vsaka hiša in vsaka slovenska čuša! Jugoslovanski Matici pa želimo, da bi čimprej združila k skupnemu narodno-obrambnemu delu vse naše moči!

Kitajska narodna filozofija

BISTVO KITAJSKE MISLI. — YANG IN YIN GLAVNA PRINCIPA. — PRASIMBOL »TAO«.

Kitajska narodna filozofija ter nazor o življenju in svetu manifestirajo najrazličnejše elemente, ki so se stopili v celino pod utisi kitajskega splošnega mnenja in mišljenja. Vse, kar so sprejeli oziroma, kar so si izposodili pri drugih narodih, je postalo njih lastnina in se prepojilo s kitajskim duhom.

Značilno za kitajsko filozofijo je dejstvo, da neradi poosebljajo ideje. Magičnih sil in zakonov prirode kitajski modrec ne zamišlja osebno, kjer pa je ideja vendar porzonificirana, jo kakor pri večini azijskih narodov, jo skuša oslabeti, da bi tako tudi obledele osebnost. Kitajci si ne morejo zamisliti nič drugega razen individualnih odnošajev človeka do človeka. Kitajski nazor o življenju in svetu ne pozna značilne poteze našega pojmovanja, da je človek slaboten, neuk in da vlada nad njim neka absolutna sila, ki jo v naših religijah imenujemo božanstvo. Življenje je po naših nazorih dar tega božanstva, velika milost, ki je grešnik ni vreden. Kitajci pa smatrajo usodo človeka za direktno posledico njegovih dejanj in nehanj, ki s svojim magičnim delovanjem uplivajo na dogodke v svetu. O tem, kar je njegova dolžnost, ga poučujejo načela, ki niso posvečene zapovedi metafizičnih božanstev, temveč praktični sadovi izkušenj, ki so pravilni in smiselni, ker so v skladu z neoviranim razvojem naravnih dogodkov. Zato je Kitajcu glavno, da izvršuje določene »magične« čine, radi česar tudi v njegovi religiji dominira kult, obred, ritual.

Osnovna misel kitajske narodne filozofije o nastanku sveta je prepričanje, da obstojate dve polarni sili, dva principa Yang in Yin. Prvi je mo-

ški princip, svetel in pozitiven, Yin pa je ženski princip, temen in negativen. Iz večnega dogajanja izhajajo vsi pojavi, vse stvari, ki se utelešajo v Yangu ali Yinu, s katerima se magično vežejo. Nebo, sonce, jug, toplota, rdeča barva — so tvorbe Yanga, dočim pripisujejo zemljo, mesec, sever in črno barvo ženskemu ustvarjajočemu principu. Mrtvo telo človeka sprejme zemlja, dočim postane neumrloč in pozitiven duh človeka dedščina Yanga. Tako je sleherni človek popoln mikrokozmos. Ustvarjanje sveta in vladanje nad njim ni volja božanstva, temveč neskončni tok življenja. Priroda, ki postaja vidna.

Na isti način tolmači tudi kitajska kozmogonija nastanek sveta. Nebo, moško božanstvo, je oplodilo zemljo, žensko božanstvo, in rodil se je svet in ves človeški rod. Najstarejši pisani simbol za nebo je moško telo s solnčno glavo. Nebesom poklanjajo žrtve, nebo je oče vladarja, ki ga imenujejo »sin neba«.

Prasimboloma Yang in Yin se pripoveduje še tretji — Tao. Kaj pomeni Tao, je težko določiti, kajti sami kitajski modrijani si niso povsem na jasnem. Evropski zgodovinarji filozofije so pojem Tao označili z besedami »smisel«, »prava pot«. Pismeni simbol je sestavljen iz simbola za glavo in simbola za glagol iti. S tem izraža Kitajec prepričanje, da se po vsem svetu javlja eno miselno bitje, ki ga druge mitologije nazivajo duša sveta (indijski »atman« ali grški »to pan«). Najbližji temu prepričanju je med zapadnimi modroslovci Heraklit, ki pravi: »Pojdi, kamor hočeš, mej duše (sveta) ne boš našel, četudi boš prehodil vse ceste sveta. Tako globoko je njeno razumno bitje«.

Spremembe na našem planetu

Predzgodovina našega planeta je povsem nejasna, tajinstvena, čeprav si geologi in paleontologi neustudljivo prizadevajo, da bi nam čim popolnejše naslikali lice zemlje, kakršno je bilo pred davnimi tisočletji.

Najzanimivejše pa tudi najspornejše je vprašanje razdelitve kontinentov. Nikakor ne moremo pojmiti razlage o Atlantidi ali Gondwani, čeprav pripovedke o izginotih celinah niso izmišljene. Z rešitvijo omenjenih vprašanj se bavijo najresnejši učenjaki. Nedavno so se sestali številni angleški geologi na konferenci British Association v južni Afriki in pretresali vprašanje Gondwane.

Gondwana je bil kontinent med današnjo vzhodno obalo Afrike in Indijo. Njemu je pripadalo tudi Malajsko otočje. Kontinent se je v davnini pogreznil v morje, ime pa je dobil od avstrijskega geologa Süsa, ki ga je krstil Gondwana, ker se tako še danes imenuje del Indije. Predeli tega dela Indije so povsem iste geološke formacije, kakor je bil bivši kontinent, kateremu je po formaciji pripadal tudi otok Madagaskar. Trditev opravičujejo tudi petrograiski dokazi, ker se skladi kamenin točno krijejo vsaj za časa karbonske formacije in paleozojske dobe.

Nekateri učenjaki zatrjujejo, da je Gondwana segala prav do današnje Avstralije, na drugi strani pa preko južnega Atlantika prav do Amerike. Nastane torej vprašanje, kako je propadel ogromni prakontinent? Süs in njegovi pristaši trdijo, da so se najprej pojavile v celini velike razpoke, nakar se je kontinent pogreznil. Ostali so le najvišji grebeni. Tak ostanek je tudi otok Madagaskar. Drugi geologi zopet razmišljajo o dejstvu, da se obale Južne Amerike po geološki tvorbi povsem krijejo z obalami zapadne Afrike, kar napravi utis, da sta Afrika in Amerika dela ene in iste celine, ki se je prepolovila, razpoko pa je zalilo morje.

O sorodnosti in skupnosti kontinentov pa priča tudi fosilna fauna in flora.

Atilov grob iščejo

V Trentu, na cesti iz Caldarija v Mendolo, nadaljujejo z izkopavanji starodavnega spomenika, o katerem trdi ljudska pripovedka, da je Atilov grob. Kakor znano, je Atila umrl l. 455 po Kristusu v Oršovi na Madžarskem ter je skoro gotovo tudi tam pokopan. Vendar ima spomenik pri Appianu svojo zgodovinsko vrednost, ker njegov postanek datira mnogo stoletij pred smrtjo slavnega kralja Hunov. Je piramida, koje baza meri nad 1000 kvadr. metrov, in ki je visoka 12 m. Delo je primitivno in spomenik nima umetniške vrednosti: kamenje, postavljeno drugo vrh drugega, brez vsakršne vezave z apnom. Pri dozdajnih raziskovanjih sta bila najdena dva predmeta iz neolitske dobe. Raziskovanja se nadaljujejo.

Otok brez bakterij

Ruski učenjak Kazanski je proučil razmere na otoku Nova Zemlja, ki leži v Polarnem morju. Učenjak trdi, da na otoku ni nikakih bakterij, da so zrak, voda, zemlja, prah in celo zverjad, ubita od lovcev, brez vsakršnih bakterij. Kazanski je izstavil agar-agar podlago (posebna podlaga za kulturo bakterij) v zraku za del časa, pa ni dobil niti ene kolonije mikroorganizmov. Potem je sveže meso imel osem dni izpostavljeno vsem vplivom vre mena, pa tudi na njem ni opazil niti najmanjšega pojava kakršne vrste bakterij.

Žalosten konec svatbe.

V bližini Trsta so se gostje na neki poroki peljali v avtomobilu na izlet. Na nekem prehodu čez železnico, kjer ni zavornic, je avto zagrabil tovarni vlak in ga povozil. Nevesta in dva njena sorodnika sta bila takoj mrtva, ženin se pa bori s smrtjo.

Celo mesto zgorelo.

Požar je te dni uničil celo mestece Slupia Nova na Poljskem. Mnogo oseb je dobilo težke opekline. Materijalna škoda je ogromna.

Sport

ISSK MARIBOR: SK RAPID.

V nedeljo popoldne bosta mariborska vodilna kluba odigrala jesensko prvenstveno tekmo, ki velja za največjo prireditvev v našem sportu. Mariborski derby je dogodek, ki vzbuja največje zanimanje, je senzacija, kateri se upravičeno pripisuje največji pomen. Od izida tekme zavisi prvenstvo naše oblasti, ki ga že štiri leta brani ISSK Maribor.

Forma prvaka je zadovoljiva in ga upravičuje do zmage, toda Rapid je vedno trd oreh, moštvo, ki se z izredno požrtvovalnostjo bori za točke, moštvo, ki je lahko nevarno najmočnejšemu protivniku. V tem je ravno privlačnost za sportne kroge, ki z največjim zanimanjem spremljajo srečanja med najmočnejšima rivaloma ISSK Mariborom in SK Rapidom. Negotovost izida in različnost sistemov Maribora in Rapida dvigata interes za prireditve, ki bo v jesenski sezoni brez dvoma največji sportni dogodek. — Sodil bo ljubljanski sodnik.

Medmestna tekma Maribor - Gradec.

Medklubske odbore se pogaja z graško nogometno Zvezo za revanžno medmestno tekmo Maribor - Gradec, ki se bo vršila v Mariboru dne 27. t. m.

SK Železničar.

Jutri v četrtek sestanek igralcev prvega moštva na igrišču ob 17.

Službeno iz MO.

Naknadno se dovoli mladinska tekma SK Adria, Tezno proti III. mladini ISSK Maribora. Vršila se bo ob 9.45 na igrišču Maribora kot predtekma hazenske ISSK Maribor:SK Mura. Službujoči odbornik g. Amon. — Prihodnja seja MO v ponedeljek ob 17. v kavarni Bristol. — Tajnik.

Brezžični zdravniški konzilij

O izredno zanimivem poskusu poročajo iz Berlina. Neki Argentinec, ki tam živi boleha na očesih in se je pustil zdraviti od svojega rojaka, argentinskega zdravnika dr. Pavla, ki je slučajno potoval skozi Pariz. Dr. Pavia je dal napraviti dobre fotografije obolelih oči ter jih je iz Nanena brezžično oddal svojemu zdravniškemu kolegu prof. Casteru, ki je specialist za očesne bolezni. Dogovoril je z njim tudi brezžično zdravniško konzultacijo. Ta se je res vršila med Berlinom in Buenos Airesom. Profesor Caster si je na podlagi brezžično sprejetih slik napravil takoj sodbo o vrsti in stanju bolezni in je postavil sijajno diagnozo. Ta poskus bo nedvomno vodil do smotrene in sistematske uporabe brezžičnega oddajanja slik raznih bolezenskih pojavov in brezžičnih zdravniških konzilijev.

Leta 2000 bođe na svetu 4 milijarde ljudi

Sotrudniki »Mednarodnega statističnega zavoda« v Havre-u so izračunali, da se tekom zadnjih 20 let človeštvo vključno vojnam in revolucijam s silno naglico množi. Leta 1910 je bilo na zemlji 1,600,000,000, danes pa jih je že 2 milijardi. Statistično je dognano, da zagleda dnevno 50.000 novorojenčkov luč sveta. Največ se jih rodi pri zamorcih, ki se v 40 letih podvoje, dočim se pri belcih to zgodi šele v 80 letih. Če pojde tako naprej, bo nekega lepega dne celo človeštvo črno. Ako se dnevno porodi na našem planetu 50.000 novih ljudi, je naravno, da bo čez 70 let štela zemlja 4 milijarde duš. Vprašanje prehrane bo pri tem številu postalo problematično in je zelo verjetno, da takrat prehranjevalne tablete kemika Berthelota ne bodo več samo fantazija, ampak za prehrano človeštva potreba.

Otročja žella.

Mali: Jaz sem vedno tako sam, nimam se s kom igrati. Pokloni mi, mamica, sestrico, kakor jo ima sosedov Milan. Ali atek je skop, ni mu treba nič za to vedeti.

Potezavščina.

=Torej, ti si izumil nekaj, s čemur je mogoče videti skozi zid. Kaj bi naj to bilo?

= Kaj? — Okno!

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk

182

VII.

Prvi poljub Juanine ljubezni.

Krik, ki je ravnokar raztrgal ozračje, je prišel iz male barčice, ki je, izgubljena v noči, tako verno sledila velikim gondoli.

Spređaj na njej je stala Juana, roke iztegnjene v obupni in roteči gesti.

Ne da bi mogla pomagati, je prisostvovala strašnemu prizoru, ki se je razigral v par sekundah.

Kaj je delala tu? Kakšna misel jo je vodila? Kakšna nada? Njena misel je bila nejasna. Njena nada negotova. Prišla je bila, skoraj ne zavedaje se tega, kar se je godilo okrog nje; razumela je samo to, da se pripravlja katastrofa in da je vse v rokah usode.

Ko je Juana ostavila Mestre, ko se je ločila od Rolanda Kandiana in se napotila v Benetke, je bila edina njena misel: rešiti Sandrigo — toda za braniti mu obenem, da bi se postavil proti Rolandu.

Ko je Juana izvedela iz Sandrigovih ust njegovo ljubezen do Bianke in bližnjo poroko, se je napotila k Imperijini palači z načrtom, priti neopazeno v palačo, polskati Bianco in govoriti z njo. Ni se vprašala, kaj bo posledica tega koraka.

Bralec je videl, da je kmalu zapazila Skalabrino.

Z druge strani pa je vedela tudi, da se nahaja Sandrigo v palači.

S tem je bil prekrizan ves njen načrt.

Zadobila je neposredno gotovost, da je Skalabrino zato tukaj, da uniči Sandrigo. Takoj je sklenila pridružiti se Skalabrinu in ga ne izpustiti več izpred oči. Ako bi prišlo do boja med obema, je hotela skočiti vmes.

Tako sta ljubosumnost in strah obenem uničila to ubogo žensko. Nič več se ni imela v oblasti, ravnala je samo še pod sunkovitimi nagibi, ki so jo odnašali s seboj v popolni zmedenosti njene duše.

Videla je Skalabrino, kako se je spravil na Imperijino gondolo; takoj je uganila, kaj se ima zgoditi.

Gotovo se popeljeta Imperija in Bianka v Sandrigovem spremstvu na izprehod.

Planila je kar na slepo v bližnjo barčico in počakala, kakor je čakal Skalabrino nekaj korakov od nje.

Ure so tekale.

Veseliča se je končala, luči so pogasile.

»Trenotek se bliža!« je mislila nesrečnica sama pri sebi, skušaje z roko pomiriti silno utripa-

nje svojega srca.

Naenkrat pa je presenetila njene poglede čudna slika Sandrigo in Imperije, ki sta stopala obeta po mramornih stopnicah palače navzdol.

Zamolkel jek je hrope zamrl v njenem grlu.

Imperija je v Sandrigovem naročju! Tudi ona! Najprej mati, potem hči! V tem trenutku je Juana odkritosrčno zaželela, da bi bil Sandrigo ubit... Toda, ko se je gondola premaknila, ko je videla stati zadaj na njej visoko postavbo Skalabrinovo, je vztrepetala, odklenila naglo svojo barčico in odveslala za njimi.

Gondola je plavala nekako počasi.

Juana je lahko ostala v gotovi razdalji; njene misli so bile v tej usodepolni uri kakor blazne: zdaj je hotela zakričati, da bi opozorila Sandrigo; zdaj ji je bolečina ljubosumnja trgala srce; zdelo se ji je, da je preteklo kvečjemu par minut, ko je nenadoma videla, kako je stopil Skalabrino z bodalom v roki proti šatoru.

Zdaj se ji je vrnila vsa jasnost duha. Z obupnim naporom je silno pognala svoj čolnič...

Prepozno!

Krvava drama se je izvršila. Trepetaje v brezumni grozi je Juana videla, kako se gondola maje, kako je Skalabrino zalučal Imperijo v vodo. Gondola se je prevrnila...

Trenotek nato, ko je Skalabrino došel do nabrežja, je Juana priveslala do prevrnjene gondole, ki se je rahlo zibala v vodi, s hrbtnico navzgor.

»Sandrigo! Sandrigo!...«

Noben glas ni odgovoril klicanju mlade ženske, ki se je zgrudila spređaj na svoji barčici na kolena, oči uprte na to črno vodno površino, ležečo v mrklem miru in molčanju, ki ga je motilo samo pljuskanje ob gondoline boke.

»Mrtev!« je zahropela. »Mrtev! Mrtva moja ljubezen! Mrtvo moje življenje!«

Da, v tem trenutku je nesrečnica pozabila, kaj je bil mož, ki ga je ljubila. Njena ljubezen edina je ostala zdaj na površju.

In ko je, brez moči, da bi zaplakala, strmela venomer v zlovesči kanal, je nenadoma vzplaval pred njo nekaj belega... obleka... telo... ženska...

Imperija!

Sklonila se je, prišla za obleko ter jo potegnila k sebi; z naporom nenavadne moči in spretnosti se ji je posrečilo dvigniti telo in ga položiti v barko.

Nato je z zlovesčo željnostjo, z bridkim koprnenjem, da bi zakopala svoje prste v to blede grlo in svoje nohte v ta obraz, ki si je bil ohranil nekakšno tragično lepoto, počenila poleg Imperije...

Preteklo je nekaj minut...

Barčica se je zibala brez krmila tik ob prevrnjeni gondoli, ki se je je včasih dotaknila z za-

molkljim šumom, kakor da bi dve krsti trčili druga ob drugo.

Juana je za hip odtrgala svoje na pol brezumne oči od Imperije, nato pa jih je nenadoma spet uprla vanjo; morda se je bala, da ne bi telo mahoma izgubilo.

Tako je občevala, komolec na kolenih in roke v laseh, ki jih je zvijala z mehanično gesto; na njenih ustnicah pa so se vedno iznova hrepeneče oglašale besede:

»Mrtva moja ljubezen. Mrtvo moje življenje! Drgetala je...«

Njeno življenje!... Ubogo življenje!... Zdal je šlo mimo nje v širokih, naglih slikah, in v slehernem teh prizorov je Juana našla kak spomin o njem, ki ga je ljubila.

Telo se je zganilo.

Juana se je zdrznila. Ali se je morda samo zibala barka?... Ne... Grlo utopljenke se je napenjalo v naporu vzdihljaja; in lahno utripanje trepalnic je pričalo, da se kurtizani vrača življenje.

Vsa propadla je Juana prisostvovala temu prebujanju, ne da bi se zganila.

Naposled je Imperija odprla oči, in njen pogled se je srečal z Juaninim.

Dolge minute so minile tako...

Ti dve ženski sta gledali druga drugo, kakor da se hočeta navdati vzajemno z brezumnim nemirom svojih src. Imperiji se je z naporom posrečilo, da se je dvignila; sedla je ter se ozrla naokoli z negotovim pogledom, ki se je vrnil naposled k Juani.

»Kdo si?« je vprašala.

»Ljubila sem ga!« je odgovorila Juana.

»Ljubila... koga?«

»Sandrigo.«

Juana je čutila iznova tisto kruto željo, da bi zasidala svoje nohte kurtizani v obraz. Zmanjkalo ji je sape.

Imperija se je zasmejala z rezkim smehom in se vzravala popolnoma.

»Sandrigo!« je zaklicala, »Sandrigo...« »Na, poglej!«

Juana je mehanično obrnila oči za njeno iztegnjeno roko. In zdajci se je vzravala tudi ona; v glavi se ji je zavrtelo od blazne groze in neizrekljivega obupa.

Tam, pred njenimi očmi, na površju črne vode, v pošastni svetlobi luninih žarkov, blizu prevrnjene gondole, se je zibalo truplo Sandrigovo, in ročnik bodala se mu je dvigal nad prsi kakor mrtvaški križ.

»Sandrigo!« je zaupila Juana brezumna, ljubezen moja, počakaj me!...

In ta hip se je spustila v vodo; s krčevito gesto je objela mrliča in ga stiskala k sebi.

Njene roke so se oklenile njegovega vratu.

Obedve telesi, živo in mrtvo, sta se pogreznil.

Kmalu je bilo videti le še dvoje glav.

(Dalle prihodnjšč.)

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in soodnosnim namene oblikovanja; vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Sobo- in črkoškanje

Izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Opremljeno sobo

separirano takoj oddam solidnemu gospodu v Mariboru, Wildenrainerjeva ul. št. 17, pritličje. 2472

Mebilirano sobo

oddam. Povpraša se Gosposka ulica 40 III. 2469

Sobo oddam,

Tattenbachova ul. 26. 2466

Pletilje nogavic

in šivilje pletenin dobijo delo na dom. Pletarna M. Vezjak, Vetrinjska ulica št. 17. 2467

Grozde-izabela

na prodaj kg Din 4. Studenci, Slomškova ulica 17. 2440

Strojno pletilko za trajno delo

sprejme strojna pletarna Segula, Tomšičev drevored 231, Maribor. 2406

Mlad plačilni natak,

izvežban v vseh kavarniških in gostilniških poslih želi stalno mesto. Ponudbe na upravo »Večernika« pod: »Zanesljiv«. 2454

Krasne pletene obleke

v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 2319

Fotografiram vse!

Portreti, brzostlike, industrija, sport. Najnovejši aparati in svetlobne naprave. Novo urejen fotoatelj. Fotomeyer, Gosposka 39. 2286

Veliko, prazno ali meblirano sobo

s posebnim vhom nasproti glavnega kolodvora oddam takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 2463

Na stanovanje

se sprejmete dva gospoda ali zakonca brez otrok. Zrinjskega ul. 17 a. 2458

Brezstanovanjci - nastavljeni,

delavci, uradniki, vseh podjetij industrije, trgovine obrti, prijave radi preskrbe stanovanj in gradbene akcije sprejme Marstan, Koroška cesta 10.

Sprejme se na stanovanje in luno

dve dijakini. Soba lepa, hrana dobro. Družinski člani dijaki višjih razredov srednjih šol. Naslov pri Brzopodplati. Tattenbachova ulica 14. 2457

BRITVICE

Gillette, Mem extra, Mem de Luxe, Mond extra, Timor in vse brivske potrebščine nudi najugodnejše galanterijska trgovina

Drago Rosina

Vetrinjska ulica št. 26. 2407

Ivalne stroje

gramofone, otroške vozičke popravila najbolje in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Zadostuje dopisnica in pride na dom. 2416

KAJENJE JE STRUP!

Vsak se lahko igraje odvadi zdravju škodljivemu kajenju, z našimi »EX«-tableti. V 14 dnevih prestane tudi najstrastnejši kadilec kaditi, ako vzame »EX«-tablete dnevno trikrat. So popolnoma neškodljive. Omot Din 30.— in poština. Cela kura pet omotov Din 145.—, franko.

2407 Razpošilja po povzetju

»Aurora« Sek. 19, Novisad, Zeljeznička 38.

Angleško češko sukno

i. t. d. za moške obleke in površnike nudi trdka

Franjo Majer Maribor, Glavni trg

Zahvala

Za vso izraženo iskreno sožalje, ki smo ga bili deležni ob priliki smrti naše nepozabne, ljubljene matere in soproge, gospe

Matilde Korman, roj. Plevel

veleposestnice in gostilničarke na Cinžatu

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Prav posebno zahvalo izrekamo č. duhovščini, moškemu zboru glasb. društva »Drava« iz Maribora in domačemu pevskega zboru za ganljive žalostinke, odposlanstvu S. P. D. iz Maribora, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja ter vsem, ki so prebago pokojnico spemili na njen zadnji zemeljski poti. 2468

Zalujoči ostali

Advokat

Dr. Josip Rapoc

je preselil svojo pisarno

Maribor, Aleksandrova c. št. 24

2387

nasproti steklarne Bernhard

